

Što su to OPASNE KEMIKALIJE?

Opasne kemikalije su kemikalije koje za vrijeme proizvodnje, prijevoza, prerade, skladištenja ili korištenja u tehnološkom procesu ispuštaju ili stvaraju zarazne, nadražujuće, zapaljive, eksplozivne, korozivne, otrovne ili druge opasne prašine, dimove, plinove, magle, pare ili vlakna kao i štetna zračenja u količinama koje mogu ugroziti život i zdravlje ljudi, materijalna dobra i okoliš na manjoj ili većoj udaljenosti od objekata u kojima se nalaze.

Činjenice o opasnim kemikalijama

- Koriste se u industriji, poljoprivredi, medicini, komunalnoj higijeni.
- Koriste se u robi široke potrošnje u kućanstvima.
- Izlijevaju se kao posljedica nesreća u prijevozu, kemijskih incidenata u pogonima, laboratorijima, trgovinama, skladištima...
- Oko 500.000 proizvoda definirano je kao opasna kemikalija.
- Većina žrtava nesreća uzrokovanih opasnim kemikalijama otrovala se u vlastitom kućanstvu.

Nesreće s opasnim kemikalijama mogu se dogoditi bilo gdje. Naselja koja se nalaze blizu kemijskih postrojenja posebno su ugrožena. No opasne kemikalije prevoze se cestama, željeznicom, vodenim i zračnim putevima, tako da su sva područja podložna nesrećama.

Znakovi OPASNOSTI

VRLO OTROVNO

ŠTETNO

NADRAŽUJUĆE

LAKO ZAPALJIVO

VRLO LAKO ZAPALJIVO

NAGRIZAJUĆE

OKSIDIRAJUĆE

EKSPLOZIVNO

OPASNO ZA OKOLIŠ

OTROVNO

GRAD ZAGREB

Ured za upravljanje u hitnim situacijama
e-mail: uhs@zagreb.hr, www.zagreb.hr

U SURADNJI S

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
DR. ANDRIJA ŠTAMPAR
INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH

Hrvatski zavod
za toksikologiju

Vaše komentare šaljite na e-mail adresu: uhs@zagreb.hr
ili poštom na adresu: UHS, Ilica 5, 10000 Zagreb

URED ZA
UPRAVLJANJE
U HITNIM
SITUACIJAMA

U SLUČAJU
NESREĆE NAZOVITE **112**

OPASNE KEMIKALIJE

OPREZ! OPREZ! OPREZ! OPREZ! OPREZ! OPREZ!

OPASNE KEMIKALIJE

→ ŠTO MOŽETE NAPRAVITI PRIJE NESREĆE?

- Odredite evakuacijske puteve i budite spremni za evakuaciju ako je proglašena.
- Prikupite nužne zalihe za slučaj hitnih situacija.
- Razvijte plan za komunikaciju u hitnim situacijama i posebno obratite pozornost da svi članovi obitelji budu s njim upoznati ako ostanete odvojeni.
- Nabavite aparat za gašenje požara za dom i automobil.
- Broj za kontakt 112 memorirajte u vaše telefone.

→ ZA VRIJEME NESREĆE S OPASNIM KEMIKALIJAMA

- Pratite sredstva javnog informiranja za detaljne informacije i upute.
- Ne idite u kontaminirana područja.
- Ako ste na otvorenom, smjestite se uz vjetar u odnosu na mjesto nesreće. Pokušajte otići barem jedan kilometar dalje od ugroženog područja.
- Ako ste u vozilu, držite zatvorene prozore i ventilacijske otvore, ugasite klima uređaj ili grijanje te se nastojte udaljiti što prije iz kontaminirane zone.
- Ako se morate skloniti u vlastitom domu, zatvorite sva vanjska vrata i prozore, ventilacijske otvore i dimnjak i što je više moguće sobnih vrata. Ugasite klima-uređaje. Sklonite se u prostoriju koja ima najmanje vrata i prozora. Izolirajte sobu pokrivanjem svakog prozora, vrata i ventilacijskog otvora rabeći najlon i ljepljivu traku. Napravite zalihu vode. Ako mislite da su plinovi ili isparavanja ušli u prostoriju u kojoj boravite, dišite plitko kroz namočenu tkaninu ili ručnik. Izbjegavajte hranu ili piće za koje vjerujete da su mogli biti kontaminirani.

REDOSLIJED MJERA ZA POMOĆ OSOBAMA KOJE SU DOŠLE U KONTAKT S KEMIKALIJAMA:

- Otići na svjež zrak
- Provjeriti vitalne funkcije
- Postaviti unesrećenog u pravilan položaj
- Obaviti dekontaminaciju ispiranjem vodom najmanje 15 minuta
- Otići liječniku

→ NAKON NESREĆE S OPASNIM KEMIKALIJAMA

- Ako ste došli u kontakt ili bili izloženi djelovanju opasnih kemikalija, morate biti brzi. Slijedite upute za dekontaminaciju. Možete dobiti uputu da se tuširate ili pak da ne pristupate vodi – slijedite ih.
- Brzo potražite liječničku pomoć za neobične simptome.
- Spremite kontaminiranu odjeću i obuću u zabrtvljene spremnike ili plastične vrećice. Nakon toga nazovite nadležne i slijedite upute za uklanjanje.
- Obavijestite sve s kime dolazite u kontakt da ste možda bili izloženi djelovanju opasnih kemikalija.
- Prijavite bilo kakvo isparavanje ili druge opasnosti.
- Ne vraćajte se u kontaminirano područje ako ste zaprimili uputu za evakuaciju. Slušajte sredstva javnog informiranja za upute i informacije.

→ ŽRTVE NESREĆA

- Ne zbrinjavajte žrtve nesreća s opasnim kemikalijama dok se kemikalija nije identificirala i nadležne službe ne odobre približavanje žrtvama.
- Kada ste obaviješteni da je sigurno pristupiti žrtvama, premjestite ih na svjež zrak i pozovite hitnu pomoć. Uklonite kontaminiranu odjeću i obuću i spremite ih u plastičnu vrećicu.
- Očistite žrtve koje su došle u kontakt s opasnim kemikalijama ispiranjem hladnom vodom preko kože ili očiju najmanje 15 minuta, osim u slučajevima kada vas nadležne službe ne upute da postupite drukčije.

OPASNE KEMIKALIJE U KUĆANSTVU

→ OSNOVNE MJERE OPREZA:

- Ne kupujte kemikalije od neovlaštene osobe, odnosno kupujte samo u prodavaonicama.
- Ne kupujte kemikalije bez deklaracije niti radite zalihe kemikalija.
- Spremite kemikalije u prostore nedostupne djeci.
- Pri korištenju kemikalija koristite se zaštitnim sredstvima navedenim na deklaraciji.
- Nikada ne mješajte kemikalije s drugim proizvodima – mogu burno reagirati.
- Nikada ne rabite sprej za kosu, tekućine za čišćenje, boje ili pesticide blizu otvorenog plamena (npr. upaljene svijeće, kamina, zapaljenog roštilja itd.). Iako možda niste u stanju osjetiti njihov miris, isparene čestice u zraku mogu se zapaliti ili eksplodirati.

→ NESREĆA U KUĆANSTVU

- Odmah napustite stambeni prostor ako postoji bilo kakva opasnost od požara ili eksplozije. Ne trošite vrijeme kada ste u opasnosti. Tek kada ste vi i vaši ukućani na sigurnom, nazovite 112 – dobit ćete upute.
- Ostanite uz vjetar i podalje od mjesta stanovanja kako biste izbjegli udisanje otrovnih isparavanja.
- Ako je moguće, imajte neki spremnik s dotičnom kemikalijom ili deklaraciju s kemikalije kako biste mogli pružiti informacije nadležnim institucijama.
- Odmah poduzmite mjere ako je kemikalija dospjela nekome u oči. Isperite oči tekućom vodom minimalno 15 minuta, osim ako vas nadležne institucije ne upute drukčije. Ako je došlo do gutanja opasne kemikalije, isperite usnu šupljinu vodom.
- Odbacite svu odjeću za koju vjerujete da je mogla biti kontaminirana. Neke se kemikalije ne mogu u potpunosti isprati.

PREPOZNAJTE SIMPTOME TROVANJA

Zatražite liječničku pomoć ako imate neki od sljedećih simptoma: otežano disanje, iritacija očiju, kože, grla ili dišnih puteva, promjena boje kože, glavobolje ili zamagljen vid, vrtoglavicu ili nedostatak koordinacije, grčeve, proljev ili povraćanje.